

Milí kamaráti, vítame Vás na súťaži zo slovenského jazyka, ktorá je zameraná na čítanie s porozumením. Skôr ako začnete pracovať na jednotlivých otázkach, prosím odpovedajte na tieto otázky:

Meno: .....

Priezvisko:

.....

Názov školy, ktorú navštevuješ:

.....

.....

.....

Miesto školy:

.....

Ročník:

.....

**ABY SI MOHOL ODPOVEDAŤ NA OTÁZKY, MUSÍŠ SI NAJPRV
PREČÍTAŤ TEXT.**

DÁVAJ POZOR, ČÍTAJ POZORNE.

- Odpovedaj podľa pokynov v texte – zakrúžkuj alebo odpoveď dopíš.
- Všetky otázky majú len jednu odpoveď.
- Rozmýšľaj a prečítaj si text ešte raz, dvakrát...

Prajeme Ti veľa šťastia a zábavy.

Počet bodov: (NEVYPLŇAJ) .....

Čas ukončenia: (NEVYPLŇAJ) .....

Dobšinského rozprávkový svet v Gemeri

Malá dedinka Drienčany v okrese Rimavská Sobota by sa mohla pokojne premenovať aj na Rozprávkovo, V 19. storočí tu totiž žil najväčší slovenský rozprávkár Pavol Dobšinský a jeho vplyv dodnes cítiť doslova na každom kroku.

Dobšinský, rodák zo Slavošoviec, prežil v Drienčanoch dvadsaťštyri rokov. Jeho pôsobenie pripomína evanjelický kostol z 13. storočia, v ktorom ako farár kázal a v jeho areáli je spisovateľ pochovaný. Pri chráme stojí Dobšinského fara, kde napísal desiatky známych rozprávok. V budove fary zriadili múzeum slovenskej rozprávky.

Dnes je akýmsi múzeom priestor takmer v celej obci. Pamätník rozprávkara pred kostolom dotvárajú sochy so symbolmi z jeho rozprávok – Zlatá podkova, zlaté pero, zlatý vlas. Informačnú tabuľu v centre obce o rozprávkových atrakciách drží Dlhý z rozprávky o Dlhom, Širokom a Bystrozrakom. Ľudia čakajú na autobus v rozprávkovej zastávke, ktorú drží na chrbte Baba Jaga. V dedine môžeme naraziť aj na Zlatú priadku, Šípkovú Ruženku, Janka Hraška a ďalšie postavičky z rozprávkového sveta.

Najväčšou atrakciou sú však slnečné hodiny na kopci za obcou. Hodiny majú priemer sedem metrov a čas ukazujú takmer metrové postavy z rozprávok – Maruška, trpaslík, čermokňažník, Janko a Marienka a princezná.

Návšteva rozprávkových Drienčan sa dá spojiť aj s turistikou. Obec leží v Drienčanskom krase a vedie cez ňu aj náučný chodník. Po prejení štrnástich zastávok v nádhernej prírode sa turisti dozvedia aj o pôvode a histórii jazier a jaskýň, ktoré sa nachádzajú v blízkom okolí.

1. Zlatá podkova, zlaté pero, zlatý vlas sú Dobšinského: (1b)

a) názvy rozprávok	c) hlavné postavy rozprávok
b) symboly z jeho rozprávok	

2. V ktorom storočí žil najväčší slovenský rozprávkár? (1b)

.....

3. Dobšinský je rodák z ...? (1b)

a) z Drienčan	c) z Rimavskej Soboty
b) zo Slavošoviec	d) z Drienčanský kras

4. Ktorá rozprávková postava nosí na chrbte autobusovú zastávku? (1b)

.....

5. Vystupňuj prídavné meno „široký“. (3b)

1. ....
2. ....
3. ....

6. Z textu vypíš slovesá v neurčitku. (1b)

.....

7. Správne prepíš: (4b)

- a) bystrozraký chlapec (Nominatív plurálu)

.....

- b) Šípková Ruženka (Akuzatív singuláru)

.....

- c) Zlatá priadka (Inštrumentál plurálu)

.....

- d) Janko Hraško (Datív singuláru)

.....

8. Dobšinský je autorom akých literárnych žánrov? (1b)

.....

9. Napíš slovom nasledujúce číslovky. (4b)

- a) 19. storočie .....

- b) 125 divák .....

- c) 1983 .....

- d) v 90. rokoch .....

10. Z nasledujúcich možností zakrúžkuj len epické žánre. (1b)

a) hymna, poviedka

c) novela, legenda

b) óda, román

d) žalm, pieseň

11. Vypíš z textu jednoduchú vetu. (1b)

.....
.....
.....

12. Zo zvýraznenej vety v texte vypíš: (2b)

a) podmet - .....

b) prísudok - .....

Spolu max. 21 bodov

Antoine de Saint-Exupéry: Malý princ

(úryvok)

Upozornil som Malého princa, že baobaby nie sú kríky, ale stromy veľké ako kostoly, a keby so sebou odviezol aj celé stádo slonov, toto stádo by si neporadilo ani s jedným baobabom.

A naozaj, na planéte Malého princa, ako na všetkých planétach, rástli užitočné i neužitočné rastliny. Teda z dobrých semien užitočné rastliny a zo zlých semien burina. Lenže semená sú neviditeľné. Spia hlboko v zemi, kým niektorému z nich nepríde na um, že sa zobudí. Nuž sa povystiera a najprv bojazlivo vyženie k slnku pôvabný neškodný výhonček. Ak je to výhonček reďkovky alebo ruže, môžeme ho nechať, nech rastie. No ak ide o burinu, treba ju vytrhnúť hneď, ako ju vieme rozoznať. Nuž a na planéte Malého princa sa vyskytovali hrozné semená... boli to semená baobabov. Pôda planéty bola nimi zamorená. Ak sa do baobabu pustíme príliš neskoro, nikdy sa ho už nezbavíme. Zaplní celú planétu. Prevíta ju svojimi koreňmi. Ak je planéta veľmi malá a ak je baobabov veľmi veľa, roztrhnú ju na kusy. „Je to otázka disciplíny," povedal mi neskôr Malý princ. „Keď dám ráno do poriadku seba, treba starostlivo upratať aj planétu. Je to veľmi nudná, ale veľmi ľahká robota. Niekedy to nemá nepríjemné následky, keď si prácu odložíme na neskoršie. No ak ide o baobaby, je to vždy katastrofa. Poznal som jednu planétu, na ktorej býval lenivec. Zanedbal tri kríky..."

1) Ktoré z tvrdení má rovnaký význam ako zvýraznená veta z ukážky? (1b)

a) prácu môžeme občas odložiť	c) prácu môžeme vždy odkladať
b) prácu nemôžeme odkladať	d) prácu nemôžeme neurobiť

2) Rozprávač prirovnáva stromy baobabu k: (1b)

a) planéte	c) kostolu
b) stádu slonov	d) kríkom

3) Utvor príslovky. (4b)

a) užitočný - .....

b) nudný - .....

c) neškodný - .....

d) pôvabný - .....

4) Antonymum slovného spojenia užitočné rastliny je: (1b)

a) neužitočné rastliny

c) dobré rastliny

b) malé rastliny

d) jedlé rastliny

5) Utvor z mužských podstatných mien ženské podstatné mená. (4b)

a) princ - .....

b) plavec - .....

c) sudca - .....

d) umelec - .....

6) Koľko prísloviak sa nachádza v nasledujúcej vete? (1b)

Ak sa do baobabu pustíme príliš neskoro, nikdy sa ho už nezbavíme.

a) 3

c) 0

b) 1

d) 2

7) Utvor genitív podstatných mien. (4b)

a) strom - ..... c) ruža - .....

b) princ - ..... d) planéta - .....

8) Podčiarkni v texte priamu reč a napíš uvádzaciu vetu. (2b)

.....

9) Vyskloňuj správne slovné spojenie „Malý princ“ v singulári a pluráli.
(7b)

singulár	plurál

10) Urči gramatické kategórie prídavného mena zo slovného spojenia „užitočnej rastline“. (4b)

rod – .....
číslo – .....
pád – .....
vzor - .....

Spolu max. 29 bodov